

පරීක්ෂක වාර්තාව

අදියර III විභාගය - ජනවාරි 2024

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය
(Financial Reporting)

අයදුම්කරුවන් විසින් සිදු කර තිබූ පොදු වැරදි බොහොමයක් හඳුනා ගැනිණි. අසාර්ථක වූ අයදුම්කරුවන් විසින් සිදු කළ වැරදි හඳුනාගත යුතු අතර ඉදිරි විභාගයන්හිදී සාර්ථක වීම සඳහා ඒවා යොදාගත යුතුය.

A - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 01

(a) ප්‍රශ්නයේ මෙම කොටසෙන් මූල්‍ය තොරතුරුවල ප්‍රයෝජනවත්භාවය වැඩි කරන ගුණාත්මක ලක්ෂණ පරීක්ෂා කර ඇත. බොහෝ අපේක්ෂකයින් හොඳින් පිළිතුරු දී තිබුණු නමුත් ඇතැම් අපේක්ෂකයින් මූල්‍ය තොරතුරුවල මූලික ගුණාත්මක ලක්ෂණ ලෙස ඒවා අධ්‍යයන පොතේ පැහැදිලිව සඳහන් කර ඇති (අදාළත්වය සහ විශ්වාසනීය නියෝජනය) පැහැදිලි කර තිබුණි.

ප්‍රශ්නයේ අවශ්‍යතාවය ලක්ෂණ පැහැදිලි කිරීම වුවත් ඇතැම් අයදුම්කරුවන් හුදෙක් ලක්ෂණ ලැයිස්තුගත කර තිබුණි. මේ නිසා ඔවුන්ට සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගැනීමට නොහැකි විය.

(b) ප්‍රාග්ධන නඩත්තු කිරීම පිළිබඳ මූලික සංකල්ප දෙකක් (02) සඳහන් කිරීමට අවශ්‍ය විය.

මෙම කොටසට පිළිතුරු සැපයීම ඉතා දුර්වල මට්ටමක තිබුණි. ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු සැපයූ බොහෝ අයදුම්කරුවන් නිවැරදි පිළිතුරු සැපයීමට අපොහොසත් වූහ. නිවැරදි පිළිතුර වශයෙන් මූල්‍ය ප්‍රාග්ධන නඩත්තුව සහ භෞතික ප්‍රාග්ධන නඩත්තුව ලෙස දක්වා තිබුණේ කිහිප දෙනෙකු පමණි.

ප්‍රශ්න අංක 02

(a) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ හා විගණන ප්‍රමිත සමීක්ෂණ මණ්ඩලය සතු බලතල දෙකක් සඳහන් කිරීමට අවශ්‍ය විය. නිවැරදි පිළිතුරු සැපයීමට අපොහොසත් වූ බැවින් මේ හා සම්බන්ධව අයදුම්කරුවන්ගේ දැනුම වැඩිදියුණු කළ යුතුය. ගිණුම්කරණ හා විගණන ප්‍රමිත සමීක්ෂණ මණ්ඩලය විසින් ගිණුම්කරණ සහ විගණන ප්‍රමිතීන් සකස් කරන බවට සමහර අයදුම්කරුවන් වැරදි ලෙස අර්ථකථනය කර තිබුණි.

(b) ශ්‍රී ලංකා සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභාවේ කාර්යයන් තුනක් සඳහන් කිරීමට අවශ්‍ය විය. අයදුම්කරුවන්ගේ කාර්යසාධනය වර්ධනය කළ යුතුය. ඇතැම් අයදුම්කරුවන් සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභාවේ කාර්යයන් ලෙස ගිණුම්කරණ හා විගණන ප්‍රමිත සමීක්ෂණ මණ්ඩලයෙහි බලතල දක්වා තිබුණි.

ප්‍රශ්න අංක 03

(a) ප්‍රශ්නයේ මෙම කොටසින් ලැයිස්තුගත සමාගමක වාර්ෂික වාර්තාව තුළ ඇතුළත් මූල්‍ය නොවන වාර්තා හඳුනා ගැනීමට අවශ්‍ය විය. වාර්ෂික වාර්තාවක් පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් නොමැතිකම හේතුවෙන් අපේක්ෂකයින් බහුතරයක් මෙම කොටසට පිළිතුරු දී නොතිබුණි. මූල්‍ය නොවන වාර්තා හඳුනාගැනීමට අවශ්‍ය වුවද, බොහෝ දෙනෙක් පිළිතුරු ලෙස මූල්‍ය වාර්තාවල කොටස් දැක්වීම හේතුවෙන් ලකුණු ලබා ගැනීමට අසමත් වූහ. ඇතැම් අයදුම්කරුවන් මෙම කොටස සඳහා අදාළ නොවන පිළිතුරු ලෙස සමාගමේ නම, ලිපිනය, සංස්ථාගත කළ දිනය යනාදිය ලියා තිබුණි. තවද ඇතැමුන් මේ සඳහා පිළිතුර ලෙස වාර්ෂික වාර්තාවට ඇතුළත් මූල්‍ය වාර්තා ලියා තිබුණි. ප්‍රශ්නය පිළිබඳ අවබෝධයක් නොමැතිකම මෙයින් පෙන්නුම් කෙරේ.

(b) සංකලිත වාර්තාවක් (Integrated Report) තුළ උපායමාර්ග සහ සම්පත් වෙන් කිරීම යටතේ ඇතුළත් වන ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර සඳහන් කිරීම මෙම ප්‍රශ්නයෙන් අවශ්‍ය විය. අපේක්ෂකයින්ගේ කාර්යසාධනය සතුටුදායක මට්ටමක නොතිබුණි. ඉතා සුළු අපේක්ෂකයින් සංඛ්‍යාවක් නිවැරදි පිළිතුරු සපයා තිබූ බැවින් අපේක්ෂකයින්ගේ දැනුම වැඩිදියුණු කරගත යුතුය. බොහෝ අයදුම්කරුවන් මෙම කොටස සඳහා පිළිතුර ලෙස සංකලිත වාර්තාවල සංරචක ලියා ඇත්තේ ප්‍රශ්නය උපායමාර්ග සහ සම්පත් වෙන් කිරීම යන එක් සංරචකයක් මත පදනම්ව පරීක්ෂා කර ඇති බව අවබෝධ කර නොගෙනය.

ප්‍රශ්න අංක 04

- (a) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 38 - අස්පාශ්‍ය වත්කම් අනුව, සංවර්ධන පිරිවැය, අස්පාශ්‍ය වත්කමක් ලෙස ප්‍රාග්ධනික කිරීම සඳහා සපුරාලිය යුතු කොන්දේසි පරීක්ෂා කරන ලදී. ශිෂ්‍ය කාර්ය සාධනය සාමාන්‍ය මට්ටමක පවතී. ඇතැම් අපේක්ෂකයන් මෙය LKAS 38 අනුව අස්පාශ්‍ය වත්කම්වල ලක්ෂණ ලෙස වැරදි ලෙස අර්ථකථනය කර තිබුණි. එබැවින්, මෙය “අස්පාශ්‍ය වත්කමක් ලෙස සංවර්ධන පිරිවැය ප්‍රාග්ධනිකරණය කිරීම” සමඟ සම්බන්ධ කර දක්වා තිබුණේ ඉතා ස්වල්ප දෙනෙකි.
- (b) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 38 - අස්පාශ්‍ය වත්කම් අනුව, ලබා දී ඇති අවස්ථා තුනෙහි දක්වා ඇති පිරිවැය අස්පාශ්‍ය වත්කම් ලෙස හඳුනා ගත හැකිද යන්න පැහැදිලි කරන ලෙස ඉල්ලා තිබුණි. බොහෝ අයදුම්කරුවන් නිවැරදි පිළිතුරු ලබා දී තිබුණි. නමුත් ඇතැම් අයදුම්කරුවන් එක් එක් පිරිවැය අස්පාශ්‍ය වත්කමක් ලෙස හෝ අස්පාශ්‍ය වත්කමක් ලෙස හඳුනා ගන්නේ කෙසේදැයි කරුණු පැහැදිලි කර නොතිබුණි. ඒ වෙනුවට, පිළිතුරු සපයා තිබුණේ “ඔව්” හෝ “නැත” කියාය. අයදුම්කරුවන් බහුතරයක් මෙම කොටස සඳහා සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගෙන තිබුණි.

B - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 05

මෙම ප්‍රශ්නයේ අවශ්‍යතාවය වූයේ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 7- මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශන අනුව වක්‍ර ක්‍රමය භාවිතා කර මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සකස් කිරීමයි. සිසුන්ගේ කාර්ය සාධනය යහපත් වූ අතර, අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරයක් මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා අවම වශයෙන් ලකුණු 5ක් ලබා ගෙන තිබුණි. ඇතැම් අපේක්ෂකයින් කාරක ප්‍රාග්ධනයේ වෙනස්වීම් හඳුනාගෙන තිබුනද, වරහනක් භාවිත කරමින් හෝ වරහනක් භාවිත කිරීමකින් තොරව ප්‍රකාශ කිරීමෙන් මුදල් ප්‍රවාහය වැඩි කළ යුතුද අඩු කළ යුතුද යන්න හඳුනා ගැනීමට අසමත් වූහ. එසේම, මුදල් ගලා ඒම සහ මුදල් ගලා යාම පිළිබඳ දුර්වල අවබෝධය හේතුවෙන් මුදල් ගලා ඒම සහ ගලායාම වැරදි ආකාරයට ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

අපේක්ෂකයින් විසින් සිදු කරන ලද පොදු වැරදි පහත දැක්වේ:

- ඉතා සුළු පිරිසක් මෙම කොටස සඳහා පිළිතුර ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය දක්වා තිබුණි.
- බදු පෙර ලාභය වූ රු.765/- (375/- + 230/- + 160/-) නිවැරදිව ගණනය කිරීමට නොහැකි විය.
- මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්, ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් සහ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වර්ගීකරණය සියලුම අයදුම්කරුවන් විසින්ම නිවැරදිව සිදු කර නොතිබුණි.
- දේපළ, පිරියත සහ උපකරණ ක්ෂය වීම නිවැරදිව ගණනය කිරීමට අපොහොසත් විය.
- දේපළ, පිරියත සහ උපකරණ ඉවත් කිරීමේ පාඩුව නිවැරදිව ගණනය කිරීමට අපොහොසත් විය.
- වර්ෂය සඳහා පාරිතෝෂික ගාස්තුව ගණනය කිරීමට නොහැකි විය.
- ඉඩම මිලදී ගැනීම සඳහා වැය කළ මුදල ගණනය කිරීමට නොහැකි විය.
- කාරක ප්‍රාග්ධනයේ වෙනස්කම් නිවැරදිව පෙන්වීමට අපොහොසත් විය.
- ඇතැම් අපේක්ෂකයින්ගේ කාර්ය සාධනය ප්‍රමාණවත් නොවීය. මුදල් ප්‍රවාහයේ මුහුණතට සංඛ්‍යා ගෙන ඒමට අපොහොසත් වූ නමුත් නිවැරදි ක්‍රියාකාරිත්වය පෙන්වූ කළ අපේක්ෂකයින්ට ලකුණු ලබා දෙන ලදී.

ප්‍රශ්න අංක 06

මෙම ප්‍රශ්නයට මූල්‍ය කල්බදු සහ වාර්ෂික ක්ෂයවීම් ගණනය කිරීම යන කොටස් 2 කින් සමන්විතය.

- (a) මෙම කොටසෙහි අවශ්‍යතාවය වූයේ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ සහ මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශයේ උද්ධෘතයන් පිළියෙළ කිරීමයි. කෙසේ වෙතත්, බොහෝ අයදුම්කරුවන් අවශ්‍යතාවය තේරුම් ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබූ අතර කල්බදු ක්‍රමක්ෂය ලේඛණය සකස් කිරීම දක්වා පමණක් සිදු කර ඇත. මේ නිසා මෙම කොටස සඳහා සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගැනීමට ඔවුන්ට නොහැකි විය. සමහර අයදුම්කරුවන් විසින් ක්‍රමක්ෂය ලේඛණය සකස් කර ඇත්තේ මෝටර් රථ පිරිවැය ලෙස අත්තිකාරම් ගෙවීම වූ රු. මිලියන 3 අඩු නොකර, රු. මිලියන 8 ඇතුළත් කිරීමෙනි. එසේම, ඇතැම් අයදුම්කරුවන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන උද්ධෘතයන් තුළ වත්කම් භාවිතා කිරීමේ අයිතිය (Right to use the Asset) රු. මිලියන 5 ක් සහ ක්ෂයවීම් දක්වා තිබුණේ රු. මිලියන 1.25 ක් ලෙසටය. මෙය SLFRS 16, කල්බදු, පිළිබඳ දුර්වල අවබෝධයක් පෙන්නුම් කරයි. තවද, විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ උද්ධෘතයේ ක්ෂයවීම් පෙන්වීමට බොහෝ අයදුම්කරුවන්ට මග හැරී තිබුණි. මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්ය සාධනය සතුටුදායක නොවීය.
- (b) මෙම කොටස සඳහා අයදුම්කරුවන්ගේ කාර්යසාධනය යහපත් වූ අතර අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරයකට සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගැනීමට හැකි විය. කෙසේ වෙතත්, බොහෝ අයදුම්කරුවන් ගුවන් යානයේ 2023 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික ක්ෂයවීම් ගණනය කිරීමේ ප්‍රශ්නයේ අවශ්‍යතාවය තේරුම් ගෙන නොතිබුණි. ඔවුන් ගුවන් යානයේ එක් එක් කොටස් සඳහා ක්ෂයවීම් ගණනය කර ඇති අතර දළ ක්ෂයවීම් ප්‍රමාණය පෙන්වීමට අපොහොසත් විය. එසේම, ක්ෂයවීම් ගණනය කරන විට සුන්බුන් අගය අඩු කිරීමට අපොහොසත් විය. එම නිසා, සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගැනීමට අසමත් වූහ.

ප්‍රශ්න අංක 07

මෙම ප්‍රශ්නයට ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත (LKAS) 37- ප්‍රතිපාදන, අසම්භාව්‍ය වගකීම් සහ අසම්භාව්‍ය වත්කම් සහ SLFRS 15- ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ වන ගිවිසුම් යටතේ අයහාරය යන ප්‍රමිතවලට අදාළව කොටස් 2 කින් යුක්ත ය.

- (a) ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත පිළිබඳ අවබෝධය නොමැතිකම හේතුවෙන් මෙම කොටසෙහි කාර්යසාධනය දුර්වලය. “සේවයේ යෙදී සිටියදී සේවකයාට මෙහි සඳහන් අනතුර සිදුවීම හේතුවෙන් සමාගම මෙම වන්දිය ගෙවිය යුතුය” වැනි සදාචාරාත්මක දෘෂ්ටි කෝණයකින් ඔවුන් පැහැදිලි කර තිබුණි. තාක්ෂණික දැනුම නොමැතිකම හේතුවෙන්, අදාළ මුදල ගණනය නොකර ඇතැමුන් සඳහන් කර තිබුණේ “ සමාගමෙන් මුදල ලබාදිය යුතු” බවයි. බොහෝ අයදුම්කරුවන් එය ප්‍රතිපාදන හෝ අසම්භාව්‍ය වත්කමක් හෝ අසම්භාව්‍ය වගකීමක් ද යන්න හඳුනා ගැනීමට අදාළ නිර්ණායක පිළිබඳ අවබෝධයකින් තොරව පිළිතුරු ලබා දී තිබුණි. බොහෝ අයදුම්කරුවන් ප්‍රශ්නයේ අවශ්‍යතාවය වන අවස්ථාවල බලපෑම පැහැදිලි කර නොමැත. ඒ වෙනුවට, ඔවුන් එය ප්‍රතිපාදන හෝ අසම්භාව්‍ය වත්කමක්ද යන්න පමණක් සඳහන් කර තිබුණි. ඇතැමුන් පිළිතුර ලෙස එම අවස්ථාව නැවත නැවතත් සඳහන් කර තිබුණි.
- (b) මෙම කොටසෙහි අවශ්‍යතාවය වූයේ SLFRS 15 - ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ වන ගිවිසුම් යටතේ අයහාරය ප්‍රමිතයට අනුව අයහාරය හඳුනා ගැනීමේදී අනුගමනය කළ යුතු පියවර පහකින් සමන්විත ආකෘතිය හඳුනා දැක්වීමයි. බොහෝ අයදුම්කරුවන් මෙම ප්‍රශ්නයට උත්තර සැපයීමට උත්සාහ කර නොමැති අතර එයින් පෙන්නුම් කරන්නේ මෙම ප්‍රමිතය පිළිබඳ අවබෝධයක් නොමැතිකමයි. බොහෝ අයදුම්කරුවන්ට පියවර පහකින් සමන්විත ආකෘතිය පිළිබඳ අවබෝධයක් නොතිබූ අතර එය කටපාඩම් කර ඇති බව ද පැහැදිලි විය. අයදුම්කරුවන් උත්තර සපයා තිබූ ආකාරයෙන් මෙය ඉස්මතු විය.

C - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 08

මෙම ප්‍රශ්නය ප්‍රසිද්ධ කිරීමට සුදුසු ආකාරයෙන් ලාභාලාභ සහ වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධයේ වෙනස්වීම් දැක්වෙන ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන් සැකසීම පිළිබඳ අයදුම්කරුවන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කරන ලදී. පරීක්ෂා කරන ලද ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර වන්නේ LKAS 2 - තොග පිළිබඳ දැනුම, LKAS 36 හානිකරණ අලාභ හඳුනා ගැනීම සහ පසුව නැවත තක්සේරු කිරීම පිළිබඳ දැනුම, LKAS 23 - ණය ගැනුම් පිරිවැය සහ බොල් ණය අයකර ගැනීම යනාදියයි.

ලබා දී ඇති ගැලපීම් සම්බන්ධයෙන් අපේක්ෂකයින් විසින් සිදු කරන ලද පොදු වැරදි පහත පරිදි වේ:

- (1) බොහෝ අයදුම්කරුවන් වෙනස $(1,200 - 800 = 400)$ විකුණුම් පිරිවැයෙන් අඩු නොකර විකුණුම් අගයෙන් රු.1,200,000/- ක්ද, රු.800,000/- විකුණුම් පිරිවැයෙන්ද අඩු කර, අවසන් තොගය ලෙස රු.23,200,000/- පෙන්වා ඇත. තවත් සමහරක් වසර අවසාන තොග ශේෂයෙන් රු.1,200,000/- තොගයේ වටිනාකම ලෙස රු.22,800,000/- දක්වා අඩු කර තිබුණි.
- (2) බොහෝ අයදුම්කරුවන් මෙය නිවැරදිව ගණනය කර ලකුණු ලබා ගෙන ඇත.
- (3) හානිකරණ ගැලපීම සම්බන්ධයෙන් කාර්ය සාධනය ඉතා දුර්වලය. බොහෝ අය හානිකරණ අලාභය රු.9,000,000/- ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර යන්ත්‍රෝපකරණවල පිරිවැයෙන් අඩු කර තිබුණි. ඇතැමෙක් හානිකරණ අලාභය ලෙස රු.600,000/-ක් ගණනය කර තිබුණේ යන්ත්‍රයෙහි ධාරණ අගය සහ නැවත අයකර ගත හැකි අගය සංසන්දනය නොකර, භාවිතයට ගැනීමේ වටිනාකම සහ ඉවත් කිරීමේ පිරිවැය අඩු කල පසු සාධාරණ වටිනාකම (පිලිවෙලින් රු. 8,400,000/- සහ රු. 9,000,000/-) සංසන්දනය කිරීමෙනි.
- (4) බොහෝ අයදුම්කරුවන් ඉඩමේ ආරම්භක ශේෂය ලෙස රු.35,000,000/-ක් ගෙන ඇති අතර වසර තුළ ප්‍රත්‍යාගණනය ලෙස රු.8,000,000/- එකතු කර ඇත. මේ අනුව, අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ ඉඩම් ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය ලෙස රු.8,000,000/- පෙන්වා ඇත. කෙසේවෙතත්, අයදුම්කරුවන් වසර අවසානයේ අවසාන ශේෂය නිවැරදිව හඳුනාගෙන තිබුණි.
- (5) සහන කාලය සලකා බලා අයදුම්කරුවන් විසින් බැංකු ණය වර්ගීකරණය නිවැරදිව සිදු කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, දුර්වල තාක්ෂණික දැනුම හේතුවෙන් ණය ගැනුම් පිරිවැය ප්‍රාග්ධනීකරණයට අදාළ කාර්ය සාධනය දුර්වල මට්ටමක තිබුණි. සමහර අයදුම්කරුවන් මෙම ගැලපීම නොසලකා හැර ඇති අතර අනෙක් අය ණය ලබා ගත් දිනයේ සිට ණය ගැනීමේ පිරිවැය වැරදි ලෙස ගණනය කර තිබුණි. එබැවින්, ඉදිකිරීම් ආරම්භ කරන දිනය සලකා බැලීමට අපොහොසත් වී ඇත. සමහර අයදුම්කරුවන් ප්‍රාග්ධන නොනිමි වැඩට ණය ගැනුම් පිරිවැය එකතු කරනවා වෙනුවට ප්‍රාග්ධන නොනිමි වැඩවලින් ණය ගැනුම් පිරිවැය අඩු කර තිබුණි.
- (6) බෙදාහැරීමේ වියදම් වලින් කලින් කපා හරින ලද රු.600,000/- බොල් ණය ආපසු අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් අයදුම්කරුවන් බහුතරයක් විසින් ලැබිය යුතු වෙළඳ ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙළ කර නොතිබුණි. බොල් ණය අයකර ගැනීම පිළිබඳ පවතින දුර්වල දැනුම හේතුවෙන් තවත් කිහිප දෙනෙකු ලැබිය යුතු වෙළඳ ශේෂයන්ගෙන් රු.600,000/- අඩු කර තිබුණි.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්යසාධනය සතුටුදායක මට්ටමක පැවතුණි.

ප්‍රශ්න අංක 09

(a) ප්‍රශ්නයේ දී ඇති තොරතුරු මත පදනම්ව පහත අනුපාත ගණනය කිරීමට අවශ්‍ය විය. (i) ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය, (ii) තොග රඳවා ගැනීමේ කාලය, (iii) ණයගැති එකතු කිරීමේ කාලය, (iv) ණයහිමි පියවීමේ කාලය, (v) කොටසක ඉපැයුම, (vi) මිල ඉපැයීම් අනුපාතය.

ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය වන්නේ ගණනය කිරීමට නොහැකි අයදුම්කරුවෝ සිටියහ. අයදුම්කරුවන් කිහිප දෙනෙක් තොග රඳවා ගැනීමේ කාලය සහ ණයගැති එකතු කිරීමේ කාලය දින වෙනුවට ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙන්වූහ.

අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරයක් කොටසක ඉපැයුම ගණනය කිරීමට උත්සාහ කර නොමැත. ඒ හා සමානව, බොහෝ අයදුම්කරුවන් මිල ඉපැයීම් අනුපාතය ගණනය කර නොතිබුණි. සමහරු කොටසක ඉපැයුම, මිල ඉපැයුම් අනුපාතය ලෙස පෙන්වා තිබුණි.

(b) මෙම කොටසින්, ජය ලංකා පොදු සමාගමේ කාර්යසාධනය සමඟ කර්මාන්තයේ දී ඇති සාමාන්‍ය අනුපාතයන් හා සංසන්දනය කරමින් සාරාංශගත වාර්තාවක් සකස් කිරීමට අවශ්‍ය විය.

වාර්තාවක් සකස් කළ අයදුම්කරුවන් නොසිටි තරම්ය. කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි පදය සම්පූර්ණයෙන්ම නොසලකා හැර තිබුණි. බොහෝ අයදුම්කරුවන්ට විචලනයන් සඳහා හේතු විය හැකි කරුණු දැක්වීමට නොහැකි විය. විචලනයන් පිළිබඳව අදහස් දැක්වීමේදී, කර්මාන්තය හා සසඳන විට සමාගමේ කාර්ය සාධනය වෙනුවට, කර්මාන්තයේ කාර්ය සාධනය ගැන සමහරු අදහස් දැක්වූහ.

සියලුම අයදුම්කරුවන් පාහේ මෙම ප්‍රශ්නයට උත්තර ලිවීමට උත්සාහ කළ අතර බහුතරයක් ප්‍රශ්නයට වෙන් කළ ලකුණුවලින් අධිකව සමාන ප්‍රමාණයක් ලබා ගත්හ.

වැඩිදියුණු කළ යුතු ක්ෂේත්‍ර: අනුපාත ගණනය කිරීම සහ විචලනයන් සඳහා හේතු විය හැකි කරුණු දැක්වීමට හැකි වීම.

ප්‍රශ්න අංක 10

සාධාරණ අගය මත පදනම්ව කීර්තිනාමය ගණනය කිරීම, අන්තර් සමාගම් ගනුදෙනු හඳුනා ගැනීම සහ ඉවත් කිරීම යනාදී මූලික ඒකාබද්ධ ගැලපීම් සමඟින් ඒකාබද්ධ මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශනය පරීක්ෂකවරයා පරීක්ෂා කර තිබුණි.

අයදුම්කරුවන් අතලොස්සක් සමාගම් දෙකෙහිම සංඛ්‍යා එකතු කිරීමෙන් පමණක් සාමාන්‍ය ලකුණු වලට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ලබාගෙන තිබුණි. ප්‍රශ්නය පිළිබඳ පූර්ණ අවබෝධයක් සහිතව සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා තිබුණේ ඉතා ස්වල්ප දෙනෙකි. කෙසේ වෙතත්, බොහෝ අයදුම්කරුවන් විසින් කීර්තිනාමය ගණනය කිරීම නිවැරදිව සිදු කර සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගත්හ. බොහෝ අයදුම්කරුවන් ඒකාබද්ධ සංචිත සඳහා පෙරවැඩ පෙන්වා නොතිබුණ අතර දී තිබුණුම ශේෂ ඒ අකාරයෙන්ම දක්වා තිබුණි.

ඇතැම් අයදුම්කරුවන් විසින් සිදු කරන ලද වැරදි පහත දැක්වේ:

- (1) රුපියල් 500,000/- ක උපලබ්ධි නොවූ ලාභය තොගවලින් ඉවත් කර තිබුණේ නැත.
- (2) උපලබ්ධි නොවූ ලාභයෙන් 20% ක් පරිපාලිත සමාගමට බෙදා දී තිබුණි.
- (3) උපලබ්ධි නොවූ ලාභය රු.500,000/- වෙනුවට රු.600,000/- ලෙස වැරදි ලෙස ගණනය කර තිබුණි.
- (4) දේපළ, පිරියත සහ උපකරණ රුපියල් මිලියන 5 කින් වැඩි කිරීමට අපොහොසත් විය.
- (5) මිලියන 40 ක් වූ අන්තර් සමාගම් ණයකර ඉවත් කිරීමට අපොහොසත් විය.
- (6) කීර්තිනාමය මත හානිකරණ අලාභ ගැලපීමට අපොහොසත් විය.

බොහෝ අයදුම්කරුවන් ප්‍රශ්න පත්‍රයේ අනුපිළිවෙලට පිළිතුරු දී තිබුණ බැවින් ඔවුන් මෙම ප්‍රශ්නය උත්සාහ කරන විට කාලය අවසන් වී තිබුණි. බොහෝ අයදුම්කරුවන් මූලික ඒකාබද්ධ කිරීම් ඇතුළත් කිරීම් නිවැරදිව සටහන් කර තිබුණේ නැත. නියමිත කාලය තුළ සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සැපයීමට අයදුම්කරුවන් විසින් කාලය කළමනාකරණය කර නොමැතිවීමද හේතු විය. එසේම, ඒකාබද්ධ කිරීම් සම්බන්ධ ප්‍රශ්න වලට උත්තර සපයා පෙර පුහුණුවක් ලබාගෙන නොමැති බව නිගමනය විය.

මෙම ප්‍රශ්නයේ කාර්ය සාධනය සතුටුදායක මට්ටමක පැවතුණි.

- - -

විභාග අයදුම්කරුවන්ගේ සාධන මට්ටම දියුණු කර ගැනීමට සැලකිල්ල යොමු කළ යුතු පොදු කරුණු:

1. නව විෂය නිර්දේශය පූර්ණ වශයෙන් හොඳින් අධ්‍යයනය කර තිබීම හා නව විෂය කරුණු පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම.
2. ප්‍රශ්නය කිහිප වතාවක් මනා අවධානයකින් කියවිය යුතු අතර, අවශ්‍ය තැන්වලදී පෙරවැඩ පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
3. ප්‍රශ්න වලට උත්තර සැපයීමේදී උපකල්පනයන් කර ඇත්නම් ඒවා පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
4. අත් අකුරු කියවිය හැකි ආකාරයට ලිවීම වැදගත්ය. ප්‍රශ්න අංක නිවැරදිව නිසි පරිදි යෙදීමටද කටයුතු කළ යුතුය. උත්තර පත්‍ර බාරදීමට පෙර, ප්‍රශ්න අංක ආදිය නිසිපරිදි යොදා තිබේදැයි නැවත පරීක්ෂා කර බැලීම අත්‍යවශ්‍යය.
5. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස් නිවැරදිව පිළිපැදීම සඳහා අවධානයෙන් කියවා බැලිය යුතුය.
6. පසුගිය විභාග ප්‍රශ්න පත්‍ර, යෝජිත උත්තර සහ නියාමක ප්‍රශ්න පත්‍ර පරිශීලනය කිරීමෙන් තම දැනුම ප්‍රගුණ කළ හැකිය. සමාන රටාවන්ගෙන් හා ව්‍යුහයන්ගෙන් යුත් ප්‍රශ්න නැවත නැවත විභාගයන්හිදී අපේක්ෂා කළ හැකි බැවින් මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කිරීම වාසිදායකය.
7. ස්ව-අධ්‍යයන පාඨමාලා අධ්‍යයනය කිරීම හා එහි ඇති උත්තර පරිශීලනය කිරීම ඉතා වැදගත්ය. දැනුම තහවුරු කරගැනීමට මෙම විෂය සම්බන්ධව ඇති පොත්පත්, සඟරා හා ලිපි ආදිය පරිශීලනය කළ යුතුය.
8. විභාගයේදී කාලය මනාව කළමනාකරණය කර ගැනීම තීරණාත්මකය. එක් එක් ප්‍රශ්නයට වෙන්කර ඇති ලකුණු මගින් ඒ සඳහා වෙන්කළ යුතු කාලය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගත යුතුය. එම කාලරාමුවෙන් පිටපැනීම අවාසිදායකය.
9. පෙර සූදානම සහිතව විභාගය සමත්වීමේ තීරණාර්ථ පරම චේතනාවෙන් විභාගය සඳහා පෙනී සිටිය යුතුය.

- * * * -